

Humoristica.

'N HOUTMAKER EN DIE DROOGTE.

Op 'n plaas aan die oewer van 'n tipiese karroo-rivier loop die Kaapse wapad — 'n pad van die voortrekkers, wie weet — deur 'n reste van soetdoring-bome. Tydens die groot droogte van 1932-1933 het 'n reispartytjie hulle teen die middaguur in die nabyheid van hierdie plaas bevind. Aangesien dit tyd was vir tee en toebroodjies het die reisigers met verlange die verskynsels van 'n bos in die verte bespeur en om vir 'n kort stondjie onder sy skermdak die ondraagbare hitte van die karroo son te ontglip. Wat was spoedig hulle teleurstelling toe by benadering dit gevind word dat die doringbome as gevolg van die droogte in swart boomlyke verander het. Egter was daar een enkel groen boom, en dit wel aan die sementdrif. Op en af langs die rivier was alles swart en naak. Toe die motor in die skaduwee van die boom tot stilstaan kom was die reisigers op nuut in 'n droom — 'n bejaarde kleurling was besig, op sy knieë en met beide hande, om die boom af te kap. Dit was eens te ongelooflik en te onverstaanbaar.

„Jou ou swernoot waarom wil jy hierdie pragtige boom afkap.”

„Baas die nooi het my gestuur om bakhout te maak.”

„Maar waarom kap jy dan nie droë bome nie, hoe kan jou nooi die oond met groen hout stook.”

„Maar my liewe basie hoe kan die ou skepsel nou met hierdie stomp byl droë doringbome kap.”

J. D. M. K.

(The Journal of the South African Forestry Association.)

UIT DE DAGBLADEN.

Nieuwe Rotterdamsche Courant, 16 April 1941.

STIJGING VAN DE BOOMGRENS IN NOORWEGEN.

De gevolgen van de klimaatverbetering.

Een warme zomer geeft 2 miljoen m³ hout extra.

Onze Scandinavische correspondent schrijft ons:

Uit een enquête, ingesteld door den directeur van het boschwezen in Noorwegen, is gebleken, dat de laatste decennia op hooggelegen ter-

reinen de vegetatie over het algemeen is toegenomen en dat in vele districten ook een merkbare stijging van de boomgrens heeft plaats gehad.

Aanleiding tot de enquête was een rapport van het Noorsche meteorologisch instituut, waarin o.a. geconstateerd werd, dat de laatste vijftig jaar de gemiddelde temperatuur in geheel Noorwegen $0,6^{\circ}$ Celsius gestegen is en dat tegelijkertijd in heel het bezuiden Bodø gelegen deel van het land de neerslag met ongeveer tien procent is toegenomen. Van hoeveel beteekenis een stijging van de gemiddelde temperatuur voor den boschbouw moet zijn, kan afgeleid worden uit het feit, dat in mooie, warme zomers de aangroei van het houtgewas twintig procent grooter kan zijn dan normaal het geval is en daar de normale aangroei voor geheel Noorwegen op rond tien millioen kubieke meter geraamd wordt, kan de extra-aangroei in een warmen zomer dus ruw op twee millioen kubieke meter geschat worden, wat ongeveer de helft is van het totale kwantum hout, dat de houtverwerkende industrieën normaal per jaar noodig hebben.

Bijzondere beteekenis heeft een temperatuurstijging voor de Noordelijkste deelen van Noorwegen, omdat daar de gemiddelde zomertemperatuur lager is dan de voor een goede ontwikkeling van dennenzaad vereischte temperatuur. Deze temperatuur is volgens de onderzoekingen van Dr. Hagen gemiddeld $10,5^{\circ}$ C. en dat er benoorden Narvik, waar de zomer isotherm van $10,5^{\circ}$ C. loopt, benoorden de Noordgrens voor het rijpen van het zaad dus, dennenbosschen voorkomen is dan ook te danken aan het feit, dat er soms zgn. zaadjaren zijn, die opeenvolgende zomers met een hoogere gemiddelde temperatuur dan normaal treffen. In het district Tromsø heeft men zoo'n gunstige periode gehad in 1937—'38, toen de gemiddelde zomertemperatuur 11° C. was of $2,3^{\circ}$ hooger dan de normale voor Tromsø. Sedert 1876 was dit de tweede maal, dat er drie warme zomers op elkaar volgden; de vorige maal was in 1918—'20. Hoe goed de laatste periode was, blijkt duidelijk uit het feit, dat van het in 1938 in Tromsø ingezamelde zaad 90,9 procent kiemkracht had, terwijl men bij een zuidelijker in Noord-Noorwegen gelegen boschwachterij gedurende twintig jaren doorgaans een percentage van 30 à 40 bereikte.

Om deze redenen kon men aannemen, dat de klimaatverbetering in de laatste vijftig jaren niet alleen tot een sterkeren aangroei van het houtgewas, maar ook tot een krachtige verjonging ervan had geleid. De resultaten van de enquête bevestigen dit over het algemeen. Uit verschillende districten wordt meegedeeld, dat in de bergen de bovenste grens voor berken en dennen, soms ook voor sparren, de laatste 15—20 jaar aanmerkelijk omhoog gegaan is. In een rapport uit Helgeland heet het, dat al het bosch weliger is geworden en dat in het gebergte groote uitgestrektheden, die vijftig jaar geleden geheel kaal waren, nu met vegetatie zijn bedekt. In Telemarken is van stijging van de boomgrens weinig te merken, maar de Toemgroei is in alle opzichten beter geworden. Het grootste schijnt de vooruitgang te zijn in østlandet, het Oostelijke deel van Zuid-Noorwegen.

Over het geheel genomen schijnt de stijging van de boomgrens het grootst te zijn in betrekkelijk droge streken en men wil daarom aannemen, dat althans voor bepaalde gewesten de toeneming van den neerslag van grooter beteekenis voor den vooruitgang van de bosschen is geweest dan de stijging van de temperatuur. Uit vele rapporten blijkt ook, dat men geneigd is, de vermindering van het weiden van vee in de bosschen in dit verband te beschouwen als een factor, die niet veronachtzaamd mag worden, hoewel de klimaatverbetering toch ongetwijfeld verreweg de belangrijkste oorzaak is.